

Descrierea *Procedurii privind preluarea în folosință a obiectivelor/conductelor necesare racordării din sectorul gazelor naturale finanțate în cotă-parte sau în totalitate de unitatea administrativ-teritorială și/sau de solicitanți și recuperarea de către aceștia a sumei investite, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 37/2019*

Scop

În conformitate cu legislația în vigoare, investițiile necesare pentru dezvoltarea sistemelor de distribuție cuprinse în contractele de concesiune a serviciului de distribuție a gazelor naturale ca obligație a operatorului concesionar se realizează de către acesta din fonduri proprii. Extinderile sistemului de distribuție necesare racordării în zona concesionată care nu au fost prevăzute ca obligație a operatorului în contractul de concesiune se realizează în conformitate cu prevederile art. 151 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Procedura are ca scop stabilirea condițiilor financiare de preluare în folosință de către operatorul de transport și de sistem sau de către operatorul de distribuție a obiectivelor/conductelor necesare racordării la sistemul de transport sau de distribuție al/a gazelor naturale finanțate în cotă-parte sau în totalitate de către unitatea administrativ-teritorială (UAT) împreună, după caz, cu un grup de solicitanți arondați acesteia sau de solicitantul racordării, așa cum sunt aceștia definiți în cadrul procedurii, potrivit prevederilor art. 151 alin. (2) din Legea nr. 123/2012.

Procedura se aplică de către operatorul de transport și de sistem, operatorul de distribuție, autoritățile administrației publice din cadrul unităților administrativ-teritoriale și persoanele fizice/juridice din zona de dezvoltare conform planului de urbanism, solicitanți ai racordării la sistemul de gaze naturale, care participă la finanțarea în cotă-parte sau în totalitate a obiectivelor/conductelor necesare racordării.

Procedura se aplică exclusiv lucrărilor de extindere a sistemelor de gaze naturale în vederea racordării. Lucrările de realizare a racordurilor la sistem și lucrările de realizare a instalațiilor de utilizare nu se supun prevederilor Procedurii, deoarece acestea se suportă din fonduri proprii ale solicitantului racordării.

Lucrările de extindere a sistemelor de gaze naturale care sunt prevăzute ca sarcină a operatorilor în cadrul contractelor de concesiune a serviciului se realizează de către operatori din fonduri proprii, având în vedere că studiile de fezabilitate întocmite în prealabil, în scopul concesionării serviciului, au pus în evidență eficiența economică a acestora.

Cine poate solicita extinderea rețelei de gaze naturale

În conformitate cu prevederile Legii, autoritățile administrației publice locale sau centrale trebuie să solicite extinderea sistemelor de distribuție în zona acoperită de contractul de concesiune, în baza planurilor de dezvoltare regională sau locală și de urbanism. Solicitarea este adresată operatorului de

către UAT, indiferent de modalitatea de suportare a cotei ineficiente a lucrărilor de către UAT împreună cu grupul de solicitanți din zona de dezvoltare.

Un solicitant care depune la operator cererea de racordare la sistemul de gaze naturale trebuie să participe împreună cu operatorul la finanțarea extinderii de sistem necesară pentru racordarea sa, suportând cota ineficientă a lucrării, în conformitate cu prevederile regulamentelor de racordare la sistemele de gaze aplicabile:

- Regulamentul privind racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 82/2017, cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 32/2017, cu modificările și completările ulterioare.

Cum se determină eficiența lucrărilor de extindere a sistemului

La solicitarea UAT privind extinderea, sau a unui solicitant privind racordarea, operatorul are obligația de a realiza un studiu tehnico-economic, întocmit conform procedurii aprobate de către ANRE, în termen de 30 de zile de la data primirii solicitării. Studiul tehnico-economic se realizează de operator în conformitate cu prevederile *Procedurii privind elaborarea studiului tehnico-economic în vederea realizării obiectivelor din sectorul gazelor naturale*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 104/2015.

Obligații privind participarea la cofinanțarea lucrărilor de extindere a sistemelor de gaze naturale

Lucrările de extindere și/sau redimensionare a obiectivului/conductei necesare racordării în cadrul zonei de concesiune, în conformitate cu prevederile Legii și ale Regulamentelor de racordare aplicabile în vigoare, se realizează prin coparticiparea la finanțare a operatorului și a UAT împreună, după caz, cu un grup de solicitanți, sau a operatorului și a solicitantului, în funcție de eficiența investiției rezultată din studiul tehnico-economic, astfel:

- a) operatorul finanțează cota eficientă a investiției (CPO);
- b) UAT împreună cu grupul de solicitanți sau solicitantul finanțează cota ineficientă a investiției (CPS).

În situația în care, din studiul tehnico-economic reiese faptul că rata deficitului de finanțare (R) este mai mică sau egală cu 20 % (cu alte cuvinte cota eficientă a lucrării depășește 80 % din valoarea totală a acesteia), operatorul suportă în totalitate costurile investiției.

Recuperarea de către grupul de solicitanți a sumei investite

În situația în care cofinanțarea cotei ineficiente a lucrării a fost asigurată de către un grup de solicitanți, fără participarea de către UAT cu fonduri de la buget, în termen de maxim 5 ani de la data punerii în funcțiune a obiectivului necesar racordării, operatorul întocmește un nou calcul de eficiență, care ține seama atât de solicitanții inițiali cât și de toți cei racordați prin intermediul conductei realizate în acest interval de timp. Astfel, prin aportul acestora, eficiența inițială a investiției crește, respectiv se diminuează cota parte ineficientă cu care grupul de solicitanți are obligația de a participa

la finanțarea lucrării. Diferența dintre cele două cote-părți se returnează de către operator tuturor solicitanților din acel moment, racordați la respectivul obiectiv. În cazul particular în care noua eficiență calculată este mai mare de 80%, solicitanților li se returnează întreaga sumă cu care au contribuit la realizarea lucrării.

Cofinanțarea extinderii de către operator și UAT

În cazul în care extinderea și/sau redimensionarea obiectivului/conductei în zona concesionată în vederea racordării a fost solicitată de autoritatea administrației publice în conformitate cu prevederile Legii și în zona de dezvoltare din planurile de urbanism pentru care s-a solicitat extinderea și/sau redimensionarea obiectivului/conductei nu există încă un grup de solicitanți, UAT finanțează partea inefficientă a investiției din fonduri din bugetele locale și/sau din bugetul de stat, conform prevederilor de la art. 151 alin. (1) din Lege.

Finanțarea investiției se realizează prin încheierea unui contract de cofinanțare între operator și UAT, în cadrul căruia se prevăde atribuirea de către UAT a dreptului de folosință exclusivă a cotei sale din obiectivul/conducta rezultată, începând cu data punerii în funcțiune a acestuia/acesteia. În virtutea acestui drept, operatorul asigură exploatarea și mentenanța obiectivului/conductei în condiții de siguranță și racordarea la sistem a altor solicitanți - persoane fizice sau juridice, cu respectarea regulamentului de racordare la sistemul de gaze naturale aplicabil.

În același timp, contractul de cofinanțare prevede clauze referitoare la sumele și calendarul de plată a contribuțiilor la cofinanțare, calendarul și modalitatea de realizare și de punere în funcțiune a investiției, modalitatea de înregistrare patrimonială a obiectivului/conductei rezultat/e în urma investiției, obligațiile părților privind plata majorărilor de întârziere a plăților.

Operatorul include în programul anual de investiții lucrarea de extindere conform reglementărilor în vigoare, indicând sursa de finanțare, conform obligațiilor de suportare a acesteia din procedură.

Valoarea cotei-părți eficiente, care îi revine operatorului din obiectivul/conducta rezultată la finalizarea lucrărilor se include în sistemul național de transport sau, după caz, în bunurile aferente serviciului public de distribuție și este recunoscută de ANRE în baza reglementată a activelor la data punerii în funcțiune a acesteia, conform prevederilor metodologice aplicabile.

În vederea devansării lucrărilor de extindere, UAT poate decide să finanțeze inițial în totalitate obiectivul/conducta, caz în care în contractul de cofinanțare încheiat între operator și UAT se includ clauze suplimentare referitoare la termenul de avansare de către UAT a sumei și termenul de returnare de către operator a cotei eficiente a investiției puse la dispoziție de UAT, care nu poate depăși data de 31 ianuarie a anului calendaristic următor celui în care a avut loc punerea în funcțiune a obiectivului/conductei. Se permite ca părțile să poată conveni de comun acord un alt termen.

Cofinanțarea extinderii de către operator, UAT și un grup de solicitanți

În cazul în care extinderea și/sau redimensionarea obiectivului/conductei în vederea racordării în zona concesionată a fost solicitată de AP în conformitate cu prevederile Legii și în zona de dezvoltare cuprinsă în planul de urbanism pentru care s-a solicitat extinderea sistemului există un grup de solicitanți, aceștia sunt obligați să participe la cofinanțarea inițială a investiției într-o cotă totală de cel puțin 20 % din valoarea inefficientă a investiției. Prin urmare, grupul de solicitanți participă împreună cu UAT la finanțarea cotei-părți inefficiente a investiției.

Contribuția fiecărei persoane fizice/juridice din cadrul grupului de solicitanți, se stabilește de operator în funcție de categoria de consumator, proporțional cu debitul aprobat pentru fiecare dintre aceștia. Cofinanțarea se realizează în baza unui contract de cofinanțare încheiat între operator și UAT în nume propriu și în calitate de reprezentant al grupului de solicitanți, care conține aceleași clauze ca și în cazul cofinanțării extinderii de către operator și UAT.

În acest caz, după 5 ani de la punerea în funcțiune a extinderii, operatorul recalculează cota de eficiență a investiției și returnează UAT și grupului de solicitanți diferența dintre cota de eficiență inițială și noua cotă de eficiență, care rezultă inclusiv în urma racordării ulterioare a altor solicitanți. Diferența de eficiență este preluată de operator și este recunoscută de ANRE în baza reglementată a activelor la data preluării.

În situația în care, în urma recalculării, cota de eficiență a extinderii depășește 80 % din valoarea totală prevăzută din procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor, operatorul este obligat să preia total extinderea de sistem și să returneze UAT și grupului de solicitanți cota acestora de finanțare.

Termenul de plată a diferenței de eficiență nu poate depăși data împlinirii a 5 ani de la punerea în funcțiune a extinderii, iar nerespectarea acestuia conduce la obligația operatorului de a plăti majorări pentru fiecare zi de întârziere, care nu pot depăși nivelul dobânzii de întârziere datorate pentru neplata la termen a obligațiilor bugetare.

Cofinanțarea extinderii de către operator și un grup de solicitanți

În cazul particular în care UAT nu dispune de fonduri din bugetul local și/sau din bugetul de stat pentru cofinanțarea lucrărilor de extindere necesare racordării, grupul de solicitanți poate decide să finanțeze cota de ineficiență a investiției.

Contractul de cofinanțare se încheie între operator și UAT în calitate de reprezentant al grupului de solicitanți și cuprinde clauzele prevăzute la cazul cofinanțării extinderii de către operator, UAT și grupul de solicitanți, inclusiv clauzele suplimentare referitoare la termenul de avansare de către grupul de solicitanți a sumei în cuantum egal cu valoarea investiției, termenul de returnare a cotei de eficiență a investiției puse la dispoziția operatorului de către grupul de solicitanți (care nu poate depăși data de 31 ianuarie a anului calendaristic următor celui în care a avut loc punerea în funcțiune a obiectivului/conductei sau, prin derogare, părțile pot conveni de comun acord alt termen) și majorările de întârziere datorate pentru neplata la termen a acestora.

UAT la care respectivul grup de solicitanți se arondează este parte în contractul de cofinanțare chiar dacă nu participă în cotă-parte la finanțarea respectivului obiectiv/conductă, cu scopul de reprezentare a grupului de solicitanți și de facilitare a obținerii acordurilor și autorizațiilor necesare realizării investiției. Alte clauze precum spre exemplu plata contribuției de către fiecare solicitant din grup se stabilesc prin înțelegerea părților, cu respectarea legislației incidente.

Realizarea lucrărilor

Titularul investiției este de regulă operatorul sistemului de gaze naturale. În cazul în care, pentru devansarea lucrărilor, UAT sau UAT împreună cu grupul de solicitanți sau grupul de solicitanți decid să avanseze inițial întreaga sumă, titularul de investiție este UAT, cu respectarea prevederilor legale în vigoare. În acest caz, lucrările se execută în baza unei documentații tehnico-economice avizate de operator; operatorul are obligația să avizeze proiectul tehnic și caietul de sarcini în termen de

maximum 30 de zile de la depunerea acestora. După finalizarea lucrărilor și semnarea proceselor verbale de recepție la terminarea lucrărilor și de recepție a punerii în funcțiune, operatorul este obligat să returneze UAT și/sau utilizatorilor cota de eficiență a lucrării și să preia obiectivul/conducta aferent/ă acestei cote.

Realizarea lucrărilor trebuie să respecte legislația și cadrul de reglementare în vigoare privind achizițiile publice, deținerea atestatelor și autorizațiilor de către firmele de proiectare, execuție, verificare și recepție, respectarea normelor tehnice aplicabile etc.

Operatorul are obligația de a întocmi studiul tehnico-economic ținând seama de toate cererile de racordare primite în conformitate cu prevederile regulamentului de racordare aplicabil, înștiințând solicitanții despre posibilitatea constituirii acestora într-un grup și modalitatea de cofinanțare a lucrării de extindere din fonduri ale operatorului, ale grupului de solicitanți și ale UAT de la bugetul local sau central.

Cofinanțarea extinderii de către operator și un solicitant

În cazul în care un solicitant depune o cerere de racordare, se aplică prevederile regulamentului de racordare aplicabil, acesta urmând a finanța cota inefficientă a lucrării de extindere necesară racordării.

În această situație nu se efectuează recalcularea cotei de eficiență la împlinirea termenului de 5 ani, întrucât, la cererea depusă ulterior de un alt solicitant, a cărui soluție de alimentare constă în racordarea la o extindere de conductă finanțată de către acesta, este necesar acceptul proprietarului sau angajamentul celui de-al doilea solicitant privind despăgubirea proprietarului, fără a exista o dată limită până la care acest fapt se îndeplinește. În acest fel, solicitantul inițial beneficiază de recuperarea parțială a investiției sale prin contribuțiile pe care le primește de la următorii consumatori racordați.

Participarea la finanțarea investiției se realizează prin încheierea unui contract de cofinanțare între operator și solicitant, în cadrul căruia se prevăd sumele și calendarul de plată a contribuției la cofinanțare, calendarul de realizare a investiției, obligația operatorului de a regulariza contribuțiile la cofinanțare în raport cu valoarea totală a investiției din procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor, modalitatea și termenul limită de plată a sumelor de regularizare a cotei de participare a solicitantului (care nu poate depăși 90 de zile de la punerea în funcțiune a extinderii).

Dacă solicitantul dorește devansarea lucrărilor de extindere, acesta poate decide să finanțeze inițial în totalitate această lucrare, situație în care în contractul de cofinanțare încheiat între operator și solicitant se cuprind clauze suplimentare referitoare la termenul de plată și termenul de returnare a sumei puse la dispoziție de solicitant (termen care nu poate depăși data de 31 ianuarie a anului calendaristic următor celui în care a avut loc punerea în funcțiune a lucrării, precum și majorările de întârziere pentru nerespectarea termenului de returnare a sumei).

Aplicabilitatea prevederilor Procedurii

Prevederile Procedurii se aplică la finanțarea extinderilor necesare pentru soluționarea cererilor de extindere/racordare depuse la operator de UAT sau de solicitant după data intrării în vigoare a acesteia.

Cererile de extindere/racordare pentru care la data intrării în vigoare a procedurii nu au fost încheiate contractul de racordare și contractul de cofinanțare prevăzut de regulamentele de racordare aplicabile, se soluționează în conformitate cu prevederile procedurii.

Finanțarea lucrărilor de extindere necesare racordării pentru care a fost încheiat contractul de racordare și contractul de cofinanțare prevăzut de regulamentele de racordare aplicabile, se realizează în conformitate cu prevederile contractelor încheiate.

Întrebări frecvente

1. Acordarea dreptului de utilizare a extinderii de către proprietar se face gratuit sau contracost?

În conformitate cu prevederile art. 108 din *Legea energiei electrice și a gazelor naturale* nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, concesionarul are dreptul utilizării bunurilor proprietate a terților pentru realizarea serviciului de transport sau de distribuție, în condițiile prevăzute în procesul-verbal de predare în exploatare și/sau în contract.

2. Poate operatorul de distribuție licențiat să completeze caietul de sarcini, întocmit de UAT în vederea organizării selecției de oferte?

În conformitate cu prevederile art. 16 al *Procedurii privind preluarea în folosință a obiectivelor/conductelor necesare racordării din sectorul gazelor naturale finanțate în cotă-parte sau în totalitate de unitatea administrativ-teritorială și/sau de solicitanți și recuperarea de către aceștia a sumei investite*, aprobate prin ordinul ANRE nr. 37/2019, în cazul în care UAT și/sau grupul de utilizatori reprezentați de UAT decid să finanțeze inițial în totalitate obiectivul/conducta, aceasta se realizează de către UAT în calitate de titular de investiție. Lucrările se execută în baza unei documentații tehnico-economice avizate de operator în termen de maximum 30 de zile de la depunerea acesteia. Prin urmare, operatorul poate solicita în mod justificat includerea unor condiții tehnice în documentația tehnică avizată.

3. Ce sume recuperează solicitantul de racordare, în ce condiții, când?

Grupul de solicitanți sau solicitantul care participă la cofinanțarea extinderii are dreptul la recuperarea sumei investite, după cum urmează:

A.) În situația în care extinderea de conductă a fost finanțată inițial integral de către UAT, aceasta își va recupera de la operator, **cota eficientă a lucrării** - până la data de 31 ianuarie a anului calendaristic următor celui în care a avut loc punerea în funcțiune a obiectivului/conductei, sau prin înțelegerea părților, conform prevederilor art. 10, alin. (2) al *Procedurii*.

B.) În situația în care extinderea de conductă a fost finanțată inițial integral de către un grup de solicitanți, aceștia își vor recupera o parte din costurile respectivei investiții, astfel:

- de la operator, **cota eficientă a lucrării** - în cazul în care aceasta a fost avansată de către grupul de solicitanți, cu titlu de împrumut, în vederea urgentării execuției lucrării - până la data de 31 ianuarie a anului calendaristic următor celui în care a avut loc punerea în funcțiune a obiectivului/conductei, conform prevederilor art. 15, alin. (2) al *Procedurii*;

- de la operator, la data împlinirii a 5 ani de la punerea în funcțiune a conductei, suma reprezentând diferența cotei de eficiență a investiției, conform prevederilor art. 13 al *Procedurii*.

C.) În situația în care extinderea de conductă a fost finanțată inițial integral de către un singur solicitant, acesta urmează să își recupereze o parte din investiție, astfel:

- de la operator, **cota eficientă a lucrării** - în cazul în care aceasta a fost avansată de către de solicitant, cu titlu de împrumut, în vederea urgentării execuției lucrării - până la data de 31 ianuarie a anului calendaristic următor celui în care a avut loc punerea în funcțiune a obiectivului/conductei, conform prevederilor art. 15, alin. (2) al *Procedurii*;

- de la următorii solicitanți, a căror soluție tehnică de racordare la sistem implică racordarea la extinderea de conductă deja realizată, o justă depăgubire în conformitate cu prevederile art. 108 alin. (1) litera g) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, respectiv ale *Regulamentului privind racordarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 32/2017, cu modificările și completările ulterioare.

4. Cum se face calculul de eficiență, care rezultă de regulă în favoarea operatorului?

Calculul de eficiență se realizează în conformitate cu prevederile *Procedurii privind elaborarea studiului tehnico-economic în vederea realizării obiectivelor din sectorul gazelor naturale*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 104/2015. Având în vedere că operatorii utilizează ipoteze de calcul diferite, ANRE intenționează să revizuiască această procedură în scopul uniformizării modelului de calcul.

5. Cât din costul investiției recuperează OD prin tarifele reglementate?

Operatorii recuperează prin tarifele reglementate fondurile proprii cu care au contribuit la finanțarea investiției, în conformitate cu prevederile metodologice aplicabile.

6. Transferul de proprietate se face gratuit sau contra-cost?

ANRE nu este îndrituită să reglementeze regimul de proprietate, astfel că transferul de proprietate asupra părții eficiente din extinderea realizată se face prin înțelegerea părților. De regulă, ANRE recunoaște în tarif valoarea netă contabilă a acesteia.

7. Se aplica legislația achizițiilor publice de către titularul de investiție de extindere?

Având în vedere că fondurile proprii ale operatorului, respectiv ale UAT sunt fonduri publice, la contractarea lucrărilor se aplică legislația achizițiilor publice.